

ЕЛЕКТРОННА ПОШТА

Незалежна асоціація банків України
Комітет з питань захисту прав кредиторів

Національний банк України
Директору Юридичного
департаменту
пану ЗАМОРСЬКОМУ О.В.

Вих. № 3083-25/12
від 25.12.2015р.

*Щодо законопроекту
№ 3600*

Шановний Олегу Володимировичу!

Користуючись нагодою, висловлюємо Вам свою повагу та бажаємо успіхів у професійній діяльності.

Незалежна асоціація банків України (далі – НАБУ) дякує за залучення банківського співтовариства до обговорення проектів законодавчих актів.

У відповідь на Ваш лист № 18-01012/98297 від 10.12.2015р. щодо опрацювання проекту Закону України «Про внесення змін до статті 553 Цивільного кодексу України щодо особливостей укладення договору поруки, спрямованого на забезпечення виконання зобов'язань позичальника за кредитним договором» № 3600, внесеного на розгляд Верховної Ради України 08.12.2015 року народним депутатом України Парасюком В.З., повідомляємо наступне.

Законопроектом пропонується доповнити статтю 553 Цивільного кодексу України (далі – ЦК України) частиною четвертою, за змістом якої укладення договору поруки, спрямованого на забезпечення виконання зобов'язань позичальника за кредитним договором, допускається лише за його згодою.

В обґрунтування запропонованих змін автор Законопроекту зазначає, що актами цивільного законодавства не встановлено вимоги про обов'язкове погодження з боржником укладення договору поруки, і банки використовують дану обставину з метою недобросовісного корегування підсудності справ про стягнення заборгованості за кредитним договором.

Однак, на думку банківської спільноти запропоновані зміни до ст. 553 ЦК України є недоцільними, оскільки, згода боржника щодо видів забезпечення зобов'язань (в т.ч. поруки) передбачена ст. 548 ЦК України. Така згода отримується при укладенні кредитних зобов'язань, зокрема шляхом передбачення у кредитному договорі положень, які описують обрані сторонами види забезпечення повернення кредитного боргу. Кредитор у кредитних договорах на виконання вимог ст. 548 ЦК України в розділі, який регламентує види забезпечення повинен передбачати, що позичальник згоден з тим, що кредитні зобов'язання забезпечуються порукою з правом кредитора на надання інформації за договором поручителям. При цьому не обов'язково зазначати у кредитному договорі найменування поручителів, їх кількість, обсяги відповідальності всіх поручителів або кожного окремо, так як ці умови є істотними лише для договору поруки.

Відповідно до положень статей 553, 554, 626 ЦК України, договір поруки є двостороннім правочином, що укладається з метою врегулювання відносин між кредитором і поручителем, порука створює права та обов'язки для кредитора та поручителя, відповідно до яких поручитель згоден відповідати перед кредитором на солідарних або субсидіарних умовах із боржником. Отже, укладення договору поруки між кредитором та поручителем не змінює прав та обов'язків боржника щодо виконання основного зобов'язання, тому вимога про необхідність передбачення окремої згоди боржника на укладення поруки є не обґрунтованою. Така вимога дублює уже діючі норми ЦК України, буде порушувати ст. 3 ЦК України – загальні засади цивільного законодавства в частині свободи договору, судовий захист цивільного права та інтересу, справедливість, добросовісність та розумність.

Також зазначена норма може стати додатковою підставою для оскарження усіх раніше укладених договорів поруки, як таких, що укладені без згоди позичальника (зокрема, шляхом подання позовів про визнання договорів поруки недійсними). Розгляд таких позовів про недійсність поруки зупинить провадження у справах про стягнення заборгованості.

Сумнівним є обґрунтування доцільності зазначених змін до ЦК України недобросовісним корегуванням підсудності справ, оскільки згода боржника на укладення договору поруки не може обмежити права кредитора на укладення договорів поруки та вплинути на обрання підсудності справ кредитором для стягнення заборгованості.

Крім того, автором законопроекту не наведено прикладів судової практики, які б підтверджували факти укладення банками фіктивних договорів поруки з метою недобросовісного корегування підсудності справ про стягнення заборгованості за кредитними договорами, а також не зазначено в чому полягає порушення прав позичальників при укладенні договору поруки без згоди позичальника.

У зв'язку з чим банківська спільнота вважає законопроект неприйнятним та звертається до Національного банку України щодо підтримки цієї позиції та направлення звернення до Комітету ВРУ з питань правової політики та правосуддя про необхідність відхилення законопроекту № 3600.

Сподіваємося на Вашу підтримку і на подальшу плідну співпрацю.

З повагою

Виконавчий директор

О.А. Коробкова

Вик. Держалюк А.М.
тел. 300-10-15, 300-12-15
e-mail: a.derzhaluk@nabu.org.ua